

Philosophy
Paper II
दर्शनशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. *Nihstreya*, according to Nyāya, consists in a state which is :

- (A) a positive state of
(B) a state where one attains *svarga*
(C) a state where one attains the grace of God
(D) a negative state which is absolutely free from pain and suffering

2. According to _____ is :

- (A) not a _____ at all
(B) to be classified under *sabda*
(C) to be classified under *anumāna*
(D) an independent

1. न्यायमतानुसार निःश्रेयस ही अवस्था अशी आहे :

- (A) सकारात्मक आनंदावस्था
(B) स्वर्गप्राप्तीची अवस्था
(C) ईश्वरीय कृपा प्राप्तीची अवस्था
(D) वेदना आणि दुःखापासून पूर्णतः मुक्त असणारी नकारात्मक अवस्था

2. न्यायमतानुसार, उपमान हे :

- (A) प्रमाण नाहीच
(B) शब्द या प्रमाणांतर्गत येते
(C) अनुमान या प्रमाणांतर्गत येते
(D) स्वतंत्र प्रमाण आहे

[P.T.O.]

3. How many kinds of <i>laukika pratyakṣa</i> does Nyāya accept ? (A) Two (B) Three (C) Four (D) Six 4. believe that things : (A) do not exist (B) exist only in the present (C) exist in past, present and future (D) are eternal 5. <i>Anātmavāda</i> implies : (A) Both I and the world exist substantially (B) Neither I nor the world exist substantially (C) I exist substantially but the world does not (D) World exists substantially but I do not	3. न्यायदर्शनात लौकिक प्रत्यक्षाचे किती प्रकार स्वीकारण्यात आले आहेत ? (A) दोन (B) तीन (C) चार (D) सहा 4. वैभाषिकांच्या मते, वस्तू : (A) अस्तित्वात नसतात (B) वर्तमान काळातच अस्तित्वात असतात (C) भूतकाळ, वर्तमानकाळ आणि भविष्यकाळात अस्तित्वात असतात (D) शाश्वत असतात 5. अनात्मवाद सूचित करतो : (A) मी आणि जग, दोन्ही द्रव्यतः अस्तित्वात असतात (B) मी आणि जग, दोन्हीही द्रव्यतः अस्तित्वात नसतात (C) मी द्रव्यतः अस्तित्वात असते परंतु जग नाही (D) जग द्रव्यतः अस्तित्वात असते परंतु मी नाही

6. The abode where the liberated self stays according to Jainism is called :

- (A) *Brahma-loka*
- (B)
- (C)
- (D)

7. Which of the following conceptions of _____ will be acceptable to Cārvākas ?

Choose from the code given below :

- (i) Union with God.
- (ii) Freedom to be experienced in this life.
- (iii) Eternal bliss accompanied by the complete absence of pains.
- (iv) Death.
- (v) Stone-like state of the self.

Code :

- (A) (i) and (ii)
- (B) (ii) and (iii)
- (C) (iv) and (v)
- (D) (ii) and (iv)

6. मुक्त झालेले जीव ज्या स्थानी असतात, त्यास जैनमतानुसार म्हणतात :

- (A) ब्रह्म-लोक
- (B) सिद्धशिला
- (C) लोकाकाश
- (D) अलोकाकाश

7. खालीलपैकी मोक्षाची कोणती संकल्पना चार्वाकांना अभिप्रेत आहे ?

दिलेल्या कोष्टकांतून निवडा :

- (i) ईश्वर मिलन
- (ii) या जीवनात अनुभवास येणारे स्वातंत्र्य
- (iii) दुःखरहित शाश्वत आनंद
- (iv) मृत्यू
- (v) स्वची शिलावस्था

कोष्टक :

- (A) (i) आणि (ii)
- (B) (ii) आणि (iii)
- (C) (iv) आणि (v)
- (D) (ii) आणि (iv)

8. The word '*Brahman*' derived from the root ' ' means :
- (A) that who knows everything
(B) that who loves everybody
(C) that who can speak
(D) that who grows
9. Which of the following stages of consciousness are remotely placed in so far as knowledge of *Brahman* is concerned ?
- (A) *Jāgrat* and *Svapna*
(B) *Svapna* and
(C) *Suṣupti* and *Turiyā*
(D) *Jāgrat* and
10. The following Vedāntin is known to have given sevenfold refutation of :
- (A)
(B) Rāmānuja
(C)
(D)
8. 'बृंह' या धातूपासून तयार झालेल्या 'ब्रह्मन्' या शब्दाचा अर्थ असा होतो :
- (A) सर्वज्ञ
(B) सर्वावर प्रेम करणारा
(C) जो बोलू शकतो
(D) ज्याची वाढ होते
9. खालीलपैकी जाणिवेच्या कोणत्या अवस्था ब्रह्मज्ञानाच्या संदर्भात सर्वात लांबच्या आहेत ?
- (A) जागृत आणि स्वप्न
(B) स्वप्न आणि सुषुप्ति
(C) सुषुप्ति आणि तुरीय
(D) जागृत आणि तुरीय
10. मायावादाचे सात प्रकारे खंडन करणारे वेदांती म्हणजे :
- (A) गौडपाद
(B) रामानुजाचार्य
(C) मध्वाचार्य
(D) विवेकानंद

11. According to _____, *Mokṣa* is a state to be :

- (A) achieved through *Karmayoga*
- (B) brought into existence through meditation
- (C) experienced through knowledge
- (D) reached through devotion

12. According to Radhakrishnan, there are three possible sources of knowledge :

- (A) Sense experience, *anumana*, *upamana*
- (B) *Sakṣātkāra*, *anumāna*,
- (C) Sense experience, intellectual cognition and intuitive apprehension
- (D) Sense experience, dream and logic

11. शंकराचार्यानुसार, मोक्ष अशी अवस्था आहे जी :

- (A) कर्मयोगाने प्राप्य आहे
- (B) ध्यान प्रक्रियेद्वारे अस्तित्वात येते
- (C) ज्ञानाद्वारे अनुभव होणारी असते
- (D) त्यागाद्वारे प्राप्त होते

12. राधाकृष्णन यांच्या मतानुसार, ज्ञानाचे तीन शक्य स्रोत म्हणजे :

- (A) इंद्रिय अनुभव, अनुमान, उपमान
- (B) साक्षात्कार, अनुमान, उपमान
- (C) इंद्रिय अनुभव, बौद्धिक जाणिव आणि अंतर्दृष्टि
- (D) इंद्रिय अनुभव, स्वप्न आणि तर्क

13. According to Vivekananda, ultimate reality is :
- (A) material
- (B) essentially spiritual in nature
- (C) idea in God's mind
- (D) collection of ideas created by human mind
14. Which one of the following arguments for the existence of _____ is acceptable to Sāṅkhya ?
- (A) We experience *Prakṛti*
- (B) The manifest world must be caused by something non-manifest
- (C) *Puruṣa* cannot exist without *Prakṛti*
- (D) Pleasure, pain and delusion being qualities, must be supported by substance
13. विवेकानंद यांच्या मतानुसार, अंतिम सत्ता अशी आहे :
- (A) जडस्वरूपी
- (B) स्वभावतः चैतन्यमय
- (C) ईश्वराच्या मनातील कल्पना
- (D) मानवी मनाद्वारे निर्मित कल्पनांचे संकलन
14. प्रकृतिच्या अस्तित्वाविषयीचा खालीलपैकी कोणता युक्तिवाद सांख्यांना मान्य आहे ?
- (A) आपण प्रकृतीचा अनुभव घेतो
- (B) व्यक्त जगाचे काहीतरी अव्यक्त कारण असले पाहिजे
- (C) प्रकृतिशिवाय पुरुष अस्तित्वात असू शकत नाही
- (D) सुख, दुःख आणि मोह या गुणांना द्रव्याचा आधार असलाच पाहिजे

15. According to Vivekanand the *summum bonum* of practical religion is :

- (A) attainment of spiritual height
- (B) attainment of freedom
- (C) being one with God
- (D) attainment of material wealth

16. B.R. Ambedkar in his interpretation of Buddhism can be said to belong to :

- (A) Mahayana school
- (B) Navayana school
- (C) Hinyana school
- (D) Madhyamayana school

15. विवेकानंद यांचे मतानुसार, व्यावहारिक धर्माचे निःश्रेयस आहे :

- (A) आध्यात्मिक श्रेष्ठतेची प्राप्ती
- (B) मुक्ततेची प्राप्ती
- (C) ईश्वरा समवेत असणे
- (D) ऐहिक संपत्तीची प्राप्ती

16. बी. आर. आंबेडकर हे बौद्धधर्माच्या त्यांच्या स्पष्टीकरणाच्या संदर्भात ते या संप्रदायाचे आहेत असे म्हटले जाऊ शकते :

- (A) महायान
- (B) नवयान
- (C) हीनयान
- (D) मध्यमयान

17. Which one of the following holds the view that there are three grades of philosophy viz. the philosophy of the object, philosophy of the subject and philosophy of truth ?

- (A) S. Radhakrishnan
- (B) J. Krishnamurty
- (C) K.C. Bhattacharya
- (D) Shri Aurobindo

18. According to Aurobindo, evolution consists of the processes of :

- (A) widening, heightening, disintegration
- (B) narrowing, heightening, integration
- (C) widening, lowering, integration
- (D) widening, heightening, integration

17. विषयाचे तत्त्वज्ञान, विषयीचे तत्त्वज्ञान आणि सत्यत्वाचे तत्त्वज्ञान हे तत्त्वज्ञानाचे तीन स्तर असल्याचे यांनी प्रतिपादिले आहे :

- (A) एस. राधाकृष्णन्
- (B) जे. कृष्णमूर्ति
- (C) के. सी. भट्टाचार्य
- (D) श्री अरविन्द

18. अरविंदांच्या मतानुसार, उत्क्रांतीतील प्रक्रिया म्हणजे :

- (A) विस्तारण, उच्चत्वाभिमुखता, अपूर्णता
- (B) संकोचन, उच्चत्वाभिमुखता, पूर्णता
- (C) विस्तारण, निकृष्टाभिमुखता, पूर्णता
- (D) विस्तारण, उच्चत्वाभिमुखता, पूर्णता

19. Which of the following types of *bheda* is *not* accepted by Mādhva ?

- (A)
(B) *Īsvara—Īsvara*
(C) *Jīva—Jada*
(D) *Jada—Jada*

20. According to Prabhākara, all knowledge is :

- (A) intrinsically valid
(B) intrinsically invalid
(C) extrinsically valid
(D) extrinsically invalid

21. ' *yajeta*' is an example of :

- (A)
(B) *Vidhi*
(C) *Nisedha*
(D) *Mantra*

19. खालीलपैकी कोणता भेद मध्वाचार्यांना मान्य नाही ?

- (A) जीव—जीव
(B) ईश्वर—ईश्वर
(C) जीव—जड
(D) जड—जड

20. प्रभाकर यांच्या मतानुसार सर्वज्ञान :

- (A) स्वतः प्रमाण असते
(B) स्वतः अप्रमाण असते
(C) परतः प्रमाण असते
(D) परतः अप्रमाण असते

21. 'स्वर्गकामो यजेत' हे याचे उदाहरण आहे :

- (A) अर्थवाद
(B) विधि
(C) निषेध
(D) मंत्र

22. The following expression is to be repeated while meditating on according to Patañjali :

- (A) *Hariḥ Om*
- (B) *Om*
- (C) *Gāyatrī*
- (D) *Om Namaḥ Sivāya*

23. Which set of *tattvas* given below is in correct order in the chain of evolution according to classical ?

- (A) *Prakṛti, Ahaṁkāra, Tanmātra, Mahat*
- (B) *Mahat, , , Mahābhūta*
- (C) *, Mahat, Ahaṁkāra, Tanmātra*
- (D) *, Prakṛti, Mahat, Ahaṁkāra*

22. पतंजली यांच्या मतानुसार, ईश्वराचे ध्यान करताना याचा जप करायचा असतो :

- (A) हरिः ओम्
- (B) ओम्
- (C) गायत्री
- (D) ओम् नमः शिवाय

23. अभिजात सांख्यांच्या मतानुसार खालीलपैकी कोणत्या तत्त्वांचा संच उत्क्रांतिच्या शृंखलेतील अचूक अनुक्रम आहे :

- (A) प्रकृति, अहंकार, तन्मात्र, महत्
- (B) महत्, तन्मात्र, अहंकार, महाभूत
- (C) प्रकृति, महत्, अहंकार, तन्मात्र
- (D) पुरुष, प्रकृति, महत्, अहंकार

24. Which of the following *abhāvas*, according to _____, is eternal ?

- (A) *Atyantābhāva*
 (B) _____
 (C) *Prāgabhāva*
 (D) _____

25. The conjunction among threads is the following type of cause of a cloth :

- (A) *Samavāyi*
 (B) _____
 (C) *Nimitta*
 (D) _____

26. Which one of the following is *not correctly* matched ?

Thinkers	Theory
(A) Bishop Berkeley	Subjective idealism
(B) Edmund Husserl	Transcendental realism
(C) C.S. Peirce	Abduction
(D) David Hume	Academic scepticism

24. वैशेषिक मतानुसार खालीलपैकी कोणता अभाव शाश्वत आहे ?

- (A) अत्यंताभाव
 (B) ध्वंसाभाव
 (C) प्रागभाव
 (D) संसर्गाभाव

25. तंतुसंयोग हे वस्त्राचे कोणत्या प्रकारचे कारण आहे ?

- (A) समवायी
 (B) असमवायी
 (C) निमित्त
 (D) सहकारी

26. खालीलपैकी कोणती जोडी अचूकपणे जुळत नाही :

विचारवंत	उपपत्ती
(A) बिशप बर्कले	आत्मनिष्ठ प्रत्ययवाद
(B) एडमंड हुसर्ल	अतितवस्तुवाद
(C) सी. एस. पिअर्स	अॅबडक्शन
(D) डेव्हिड ह्युम	सैद्धांतिक संशयवाद

27. For Kant knowledge :
- (A) begins with experience
  - (B) arises out of experience
  - (C) ends with experience
  - (D) continues with experience
28. According to Hume, all perceptions are :
- (A) impressions
  - (B) momentary
  - (C) eternal
  - (D) innate
29. The statement that identical things share identical properties is known as :
- (A) Aristotle's rule of the mean
  - (B) The principle of non-identity
  - (C) Leibniz's law
  - (D) The principle of non-contradiction

27. कांटच्या मते, ज्ञान :
- (A) अनुभवातून सुरू होते
  - (B) अनुभवातून उत्पन्न होते
  - (C) अनुभवातून संपुष्टात येते
  - (D) सानुभव असते
28. ह्युमच्या मतानुसार, सर्व तऱ्हेचे प्रत्यक्ष या प्रकारचे असते :
- (A) संस्कार
  - (B) क्षणिक
  - (C) शाश्वत
  - (D) उपजत
29. अभिन्न वस्तुंचे गुणधर्म सारखेच असतात, हे अभिकथन म्हणजे :
- (A) अॅरिस्टॉटल प्रणीत सुवर्णमध्याचा नियम
  - (B) अ-तादात्म्य-तत्त्व
  - (C) लायबनिझचा नियम
  - (D) अ-व्याघाताचे तत्त्व

30. According to Heidegger phenomenology presupposes :
- (A) an ontology
(B) a metaphysics
(C) an epistemology
(D) an axiology
31. Spinoza bases his philosophy on :
- (A) doubt
(B) axioms
(C) proof
(D) critique
32. In his account of personal identity Hume affirmed a :
- (A) Substantive self
(B) Phenomenal self
(C) Scientific self
(D) Spiritual self
30. हायडेगरच्या मतानुसार, मानसघटनाशास्त्रात गृहीत असते :
- (A) एक सत्ताशास्त्र
(B) एक अतिभौतिकी
(C) एक ज्ञानमीमांसा
(D) एक मूल्यमीमांसा
31. स्पिनोझाचे तत्त्वज्ञान यावर आधारित आहे :
- (A) संशय
(B) स्वयंसिद्ध तत्त्व
(C) पुरावा
(D) चिकित्सा
32. ह्युम आपल्या व्यक्तीच्या तदेवतेच्या विवेचनात स्वीकारतात :
- (A) वस्तुरूप स्व
(B) ज्ञानगोचर स्व
(C) वैज्ञानिक स्व
(D) चैतन्यमय स्व

33. According to Nietzsche 'will to power' is :
- (A) a creative activity associated with self-sufficiency but not with self-confidence
- (B) a creative activity associated with dependence on others and self-confidence
- (C) a creative activity associated with self-sufficiency and self-confidence
- (D) a non-creative activity associated with self-sufficiency and self-confidence
34. The Kantian Copernican revolution upholds that :
- (A) the subject should conform to objects
- (B) the objects should conform to subject
- (C) the subject should not conform to objects
- (D) the objects should not conform to subject
33. नीत्शेच्या मते शक्तिपर संकल्प म्हणजे :
- (A) सृजनशील कृती असते-जी स्वयंपूर्णतेशी निगडित असते पण आत्मविश्वासाशी नव्हे
- (B) सृजनशील कृती असते-जी परावलंबित्वाशी तसेच आत्मविश्वासाशी निगडित असते
- (C) सृजनशील कृती असते-जी स्वयंपूर्णतेशी आणि आत्मविश्वासाशी निगडित असते
- (D) सृजनशील नसलेली कृती असते-जी स्वयंपूर्णतेशी आणि आत्मविश्वासाशी निगडित असते
34. कांटप्रणीत कोपर्निकन क्रांती याचा स्वीकार करते की :
- (A) विषयी हा विषयाशी अनुरूप असला पाहिजे
- (B) विषय हे विषयीशी अनुरूप असले पाहिजेत
- (C) विषयी हा विषयाशी अनुरूप असता कामा नये
- (D) विषय हे विषयीशी अनुरूप असता कामा नयेत

35. Berkeley rejected :

- (A) Mental substance
- (B) Spiritual substance
- (C) Historical substance
- (D) Material substance

36. According to Kant, rational psychology leads to :

- (A) Paradoxes
- (B) Paralogisms
- (C) Antinomies
- (D) Contradictions

37. Kant's transcendental philosophy is :

- (A) an extension of knowledge
- (B) a correction of knowledge
- (C) a repudiation of knowledge
- (D) an assumption of knowledge

35. बर्कले अमान्य करतात :

- (A) मानसिक द्रव्य
- (B) चैतन्यमय द्रव्य
- (C) ऐतिहासिक द्रव्य
- (D) जड द्रव्य

36. कांटच्या मतानुसार बुद्धिनिष्ठ मानसशास्त्राची परिणती यात होते :

- (A) विरोधाभास
- (B) तर्कदोष
- (C) द्वंद्व
- (D) व्याघात

37. कांटचे परामार्थिक तत्त्वज्ञान हे :

- (A) ज्ञानाचे विस्तारण आहे
- (B) ज्ञानाची दुरुस्ती आहे
- (C) ज्ञानाचे खंडन आहे
- (D) ज्ञानाचे गृहीतक आहे

38. According to Wittgenstein the use of a word is determined by the : (A) speaker (B) context (C) rules of grammar (D) rules of logic	38. विट्गोस्टाईनच्या मतानुसार, शब्दाचा उपयोग याद्वारे निर्धारित होतो : (A) वक्ता (B) संदर्भ (C) व्याकरणाचे नियम (D) तर्कशास्त्राचे नियम
39. Moore's defence of common sense consists in defending : (A) popular beliefs (B) practical wisdom (C) common knowledge (D) reality of space, time and material objects	39. साधारण बुद्धीचे मूर यांनी केलेले समर्थन अनुस्यूत आहे याच्या समर्थनावर : (A) लोकप्रिय समजुती (B) व्यावहारिक शहाणपण (C) सामान्य ज्ञान (D) अवकाश, काल आणि भौतिक वस्तूंची वास्तवता
40. Russell rejects the doctrine of : (A) unity of apperception (B) pantheism (C) internal relations (D) cogito ergo sum	40. रसेल हा सिद्धान्त नाकारतात : (A) वेदन-अनुभव-ऐक्य (B) सर्वेश्वरवाद (C) आंतरिक संबंध (D) मी जाणतो म्हणून मी आहे

41. Which one of the following is *not* a category mistake ?

- (A) God as a person
- (B) Time as flowing
- (C) Numbers as large spatial objects
- (D) Tables as chairs

42. Pragmatism, according to William James, leads to the doctrine of :

- (A) absolute rationalism
- (B) radical empiricism
- (C) absolute idealism
- (D) hard-core realism

41. खालीलपैकी कोणता कोटि-प्रमाद नाही ?

- (A) व्यक्तिरूपातील ईश्वर
- (B) प्रवाहित काल
- (C) संख्या म्हणजे अवकाशातील व्यापक पदार्थ
- (D) खुर्चीरूपात टेबल

42. विलियम जेम्सच्या मतानुसार, व्यवहारवादाची परिणती यात होते :

- (A) निरपेक्ष बुद्धीवाद
- (B) मौलिक अनुभववाद
- (C) निरपेक्ष प्रत्ययवाद
- (D) कठोर वास्तववाद

43. By 'language-game' is meant :

- (A) pragmatic, rule governed and self-contained activity
- (B) non-pragmatic, rule governed but not self-contained activity
- (C) pragmatic, self-contained but not rule governed activity
- (D) non-pragmatic, rule governed and self-contained activity

44. Husserl studied consciousness :

- (A) empirically
- (B) intuitively
- (C) socially
- (D) philosophically

43. भाषिक खेळ याचा अर्थ :

- (A) व्यावहारिक, नियम-नियंत्रित आणि स्वयंपूर्ण कृति
- (B) न-व्यावहारिक, नियमनियंत्रित पण स्वयंपूर्ण नसलेली कृति
- (C) व्यावहारिक, स्वयंपूर्ण पण नियम नियंत्रित नसलेली कृति
- (D) न-व्यावहारिक, नियमनियंत्रित आणि स्वयंपूर्ण कृति

44. हुसर्ल जाणिवेचे अध्ययन या प्रकारे करतात :

- (A) अनुभविक रीत्या
- (B) अंतःप्रज्ञेने
- (C) सामाजिक रीत्या
- (D) तात्त्विक दृष्ट्या

45. 'Consciousness is always consciousness of something' is a statement of :
- (A) intentionality
(B) phenomenology
(C) reduction
(D) bracketing
46. For Hegel *Geist* is a force that operates through :
- (A) history alone
(B) minds alone
(C) history and human minds
(D) eternity
47. Plato terms the recollection of what is forgotten as :
- (A) learning
(B) knowledge
(C) opinion
(D) memory
45. 'जाणिव ही नेहमीच कशाची तरी जाणिव असते,' हे विधान आहे :
- (A) प्रयोजकतेचे
(B) मानसघटनावादाचे
(C) अल्पीकरणाचे
(D) बंधनीकरणाचे
46. हेगलच्या मते गार्डिस्ट ही अशी शक्ती आहे जी कार्य करते :
- (A) केवळ इतिहासाद्वारे
(B) केवळ मनाद्वारे
(C) इतिहास व मानवी मनांद्वारे
(D) अनंततेद्वारे
47. विस्मृतीच्या पुनस्मरणाला प्लेटो म्हणतात :
- (A) शिकणे
(B) ज्ञान
(C) मत
(D) स्मृती

48. According to Heraclitus the harmony of opposites is ensured by :
- (A) *nous*
 (B) *arche*
 (C) *apeiron*
 (D) *logos*
49. For Aristotle theoretical knowledge differs from practical wisdom in being knowledge for :
- (A) its own sake
 (B) the sake of conduct
 (C) the sake of production
 (D) the sake of self-realization
50. St. Anselm's ontological argument begins with the premise of God's :
- (A) Omniscience
 (B) Omnipotence
 (C) Omnipresence
 (D) Perfection
48. विरुद्धांमधील सुसंवाद हेरॉक्लीटस यांच्या मते यामुळे सिद्ध होतो :
- (A) नोऊस
 (B) आर्के
 (C) अपेरिआँ
 (D) लोगोस
49. अँरिस्टॉटलच्या मते बुद्धिगम्य ज्ञान व्यावहारिक शहाणपणाहून भिन्न असते कारण बुद्धिगम्य ज्ञान असते :
- (A) केवळ स्वतःसाठी
 (B) वर्तणुकीसाठी
 (C) उत्पादनासाठी
 (D) आत्मज्ञानासाठी
50. संत अँन्सेल्मकृत सत्ताशास्त्रीय युक्तीवादाचा आरंभ ईश्वराच्या ह्या गुणधर्माविषयीच्या प्रतिपादनातून होतो :
- (A) सर्वज्ञ
 (B) सर्वशक्तीमान
 (C) विभू
 (D) परिपूर्ण

AUG - 12211/II

ROUGH WORK

AUG - 12211/II

ROUGH WORK